

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil,

împotriva încheierii din data de 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3r-181/24
Nr. PIGD 2-22086007-01-3r-26072024)*

Depunerea apelului peste termenul prevăzut la art.232, alin. (1) din Codul administrativ.

Judecătoria Anenii Noi, sediul central, jud. M. Chiperi
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

02 octombrie 2024

Textul corespunde cu originalul

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 17 iunie 2022 Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil.

2. Judecătoria Anenii Noi, sediul central prin hotărârea din 15 martie 2023 a respins acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil, ca neîntemeiată.

3. În data de 18 aprilie 2023, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii, iar în data de 19 iunie 2023, a depus cererea de apel motivată.

4. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 aprilie 2024 a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat.

5. Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen a apelului, casarea încheierii contestate și restituirea dosarului pentru examinare în ordine de apel.

6. În motivarea recursului Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a invocat dezacordul cu soluția instanței de apel, menționând că în temeiul art. 235 din Codul administrativ, instanța de apel urma să-i acord un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 24, alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

8. Art. 63, alin. (1) din Codul administrativ reglementează că:

„calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.”

9. Art. 65, alin. (1) din Codul administrativ prevede că:

„Dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.”

10. Art. 191, alin. (5), lit. b) din Codul administrativ reglementează următoarele:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

11. Art. 232, alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.”

12. Art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).”

13. Art. 241, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

14. Art. 241, alin. (3) din Codul administrativ stabilește că:

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

15. Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

16. Art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ statuează că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

17. Art. 243, alin. (2) din Codul administrativ stabilește că:

„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

18. Art. 385 alin. (1) din Codul civil prescrie că:

„Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 242 din Codul administrativ, instanța de recurs reține că autoritatea publică recurentă a respectat acest termen, or, încheierea Curții de Apel Chișinău a pronunțată în data de 18 aprilie 2024, a fost expediată pentru notificare participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 09 iulie 2024.

Autoritatea publică recurentă a depus recursul la 23 iulie 2024.

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 243, alin. (2) din Codul administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

21. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în data de 17 iunie 2022 Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil.

22. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 10 martie 2023, reprezentantul Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a fost prezent la ședința de judecată, unde s-a examinat cauza în fond, s-a ascultat poziția acestuia, precum și a reprezentantului autorității pârâte referitor la acțiunea înaintată, s-a cercetat înscrisurile, s-a finalizat cercetarea judecătorească, s-a ascultat susținerile verbale, fiind amânată pronunțarea hotărârii pentru data de 15 martie 2023, ora 15.00.

23. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 15 martie 2023, la pronunțarea hotărârii participanții la proces nu s-a prezentat.

24. Judecătoria Anenii Noi, sediul central prin hotărârea din 15 martie 2023 a respins acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil, ca neîntemeiată.

25. În data de 18 aprilie 2023, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

26. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 aprilie 2024 a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, deoarece apelul nemotivat a fost depus peste termen.

27. Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a criticat soluția instanței de apel, indicând că instanța de apel în temeiul art. 235 din Codul administrativ, urma să-i acorde un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

28. Efectuând controlul judiciar al încheierii din 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelului a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (1).

29. Articolul 232, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că apelul se depune în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

30. În acest context completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

31. Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Așa, art. 232, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

32. Coroborând prevederile art. 63, alin. (1) din Codul administrativ cu art. 385 alin. (1) din Codul civil se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice pronunțării dispozitivului hotărârii, adică ziua de 16 martie 2023, iar ultima zi fiind data de 14 aprilie 2023, ora 24:00.

33. Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat nu s-a conformat prevederilor art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, or apelul a fost depus abia în data de 18 aprilie 2023.

34. Astfel, este în afara oricărui dubiu că autoritatea recurentă nu a depus apelul în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, deși, de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta apelul în interiorul termenului legal.

35. În urma celor constatate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal

atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

36. În corespundere cu prevederile art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat urma să îndeplinească obligațiile cu bună-credință.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenul prevăzut de lege, ori termenul de depunere a apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al reprezentantului Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

37. Astfel, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat inițiind acțiune în instanța de judecată, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte apelul în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (1) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ.

38. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

39. Argumentul Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat precum că instanța de apel, prin prisma art. 235 din Codul administrativ, urma să-i acorde un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, este considerat de către instanța de recurs, neîntemeiat, or termenul de depunere a apelului este un termen imperativ și de decădere, iar urmare a nerespectării acestui termen, instanța de apel în temeiul art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ urmează să-l declare inadmisibil.

40. Astfel, soluția instanței de apel, de a declara apelul inadmisibil, este în concordanță cu prevederile art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ, or termenul de depunere a apelului este imperativ, iar prelungirea acestuia prin explicarea lacunele apelului, ar încălca principiul securității raporturilor juridice.

41. Sub acest aspect completul de judecată notează că legiuitorul a instituit termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o

perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

42. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

43. Cu referire la solicitarea Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, adresată Curții Supreme de Justiție, de a repune apelul în termen, instanța de recurs menționează, că legislatorul a prevăzut dreptul părții de a solicita repunerea în termen a apelului, însă această solicitare urma să fie adresată instanței de apel, ca instanță competentă în examinarea cererii de repunere în termen a apelului și prelungirea termenului de apel.

Prin urmare, instanța de recurs nu se poate expune asupra acestei solicitări, or, în ordine de recurs se verifică legalitatea încheierii contestate, iar solicitarea privind repunerea apelului în termen nu a fost examinată de către instanța de apel.

44. În lumina acestor circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 15 martie 2023 a Judecătoria Anenii Noi, sediul central.

45. Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

46. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat.

Menține încheierea din data de 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Bulboaca privind anularea actului administrativ defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă